

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF CONTEMPORARY SOCIETY

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

10-12 January 2025

London, United Kingdom

2025

11.	<i>Hareba G. G., Maksymenko O. V., Litvin V. I., Tsykalo B. M.</i>	65
	PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF UROLOGICAL DISEASES: IMPACT ON QUALITY OF LIFE AND MENTAL HEALTH OF PATIENTS	
12.	<i>Sachenko D., Kochkina K., Bodnia I.</i>	72
	AWARENESS OF UNIVERSITY STUDENTS REGARDING TUBERCULOSIS PREVENTION IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW	
13.	<i>Боякова А. С.</i>	76
	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	
14.	<i>Букрєєва Ю. В.</i>	82
	ФАКТОРИ, ЩО ПРОВОКУЮТЬ ХРОНІЧНУ МІГРЕНЬ ТА ХРОНІЧНИЙ ГОЛОВНИЙ БІЛЬ НАПРУГИ	
15.	<i>Гаврилов А. В., Кулікова К. Т., Шестопалова Д. Д.</i>	86
	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ РОТАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ДІТЕЙ	
16.	<i>Гайдай О. С.</i>	91
	ПАТОЛОГІЇ МАТКИ, РОЗВИТОК НОВОУТВОРЕНЬ	
17.	<i>Ганжа Г. О., Гусейнова Фатіма Іл'яс кизі, Веснін В. В., Фадєєв О. Г.</i>	96
	ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМ У ПЛАВЦІВ: НАУКОВИЙ ОГЛЯД	
18.	<i>Гонор Д. В., Черних С. О., Веснін В. В., Фадєєв О. Г.</i>	103
	РОЛЬ МЕХАНІЧНОЇ СИСТЕМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ У ХІРУРГІЧНОМУ ЛІКУВАННІ СКОЛІОЗУ	
19.	<i>Довбонос Т. А., Літовальцева Г. М., Луців В. Р., Суховерська М. М.</i>	106
	ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА ЕСЕНЦІАЛЬНОГО ТРЕМОРУ	
20.	<i>Духович Д. В.</i>	111
	ЗАСОБИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ВТРУЧАННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ФУНКЦІЇ НИЖНІХ КІНЦІВОК У ПАЦІЄНТІВ З НАСЛІДКАМИ МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ	
21.	<i>Завгородня Н. Г., Костровська К. О., Костровський О. М., Новікова В. Ю.</i>	114
	ОПТИМІЗАЦІЯ ЕНДОСКОПІЧНОЇ ДАКРІОЦИСТОРИНОСТОМІЇ	
22.	<i>Завгородня Н. Г., Костровська К. О., Новікова В. Ю.</i>	120
	ВПЛИВ РОГІВКОВОГО АСТИГМАТИЗМУ НА РЕФРАКЦІЙНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ФАКОЕМУЛЬСИФІКАЦІЇ КАТАРАКТИ	
23.	<i>Калиниченко А. В., Гончарова Н. М., Євтушенко О. В.</i>	126
	ОГЛЯД СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ТРОМБОЕМБОЛІЇ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ	
24.	<i>Кочкіна К. О., Смоляник К. М.</i>	130
	МІНІМАЛЬНО ІНВАЗИВНІ ВТРУЧАННЯ (VATS) В ТОРАКАЛЬНІЙ ХІРУРГІЇ	

ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМ У ПЛАВЦІВ: НАУКОВИЙ ОГЛЯД

Ганжа Ганна Олександрівна

Здобувач вищої освіти медичного факультету
Харківський національний медичний університет, Україна

Гусейнова Фатіма Іл'яс кизи

Здобувач вищої освіти медичного факультету
Харківський національний медичний університет, Україна

Веснін Володимир Вікторович

к.мед.н., доцент кафедри травматології

Фадєєв Олег Геннадійович

к.мед.н., кафедри травматології

Плавання є малотравматичним видом спорту, який забезпечує значні кардіоваскулярні переваги і має низький рівень травматизму порівняно з наземними видами діяльності. Однак повторювані рухи, високий обсяг тренувань і вплив навколишнього середовища роблять плавців уразливими до певних травм.

У цій роботі розглядаються особливості травм, пов'язаних із плаванням, які класифікуються на три основні категорії: травми від перенапруження, гострі травми та ушкодження м'яких тканин. Розуміння цих моделей є важливим для розробки цільових стратегій профілактики та терапевтичних втручань.

Плавання — це популярний вид спорту, яким займаються мільйони людей як на професійному, так і на рекреаційному рівнях. Хоча його часто вважають низькоризиковою активністю, плавці можуть зазнавати травм через біомеханічне навантаження, інтенсивність тренувань і небезпеки навколишнього середовища.

Травми класифікують за механізмом їх виникнення, і в плаванні вони зазвичай поділяються на травми від перенапруження, гострі травми та ушкодження м'яких тканин.

У цьому дослідженні аналізуються характеристики, механізми розвитку та стратегії лікування цих травм.

Травми від перенапруження становлять найбільшу частину травм у плавців, зумовлених повторюваним характером плавальних рухів. За даними досліджень, близько **60–80% професійних плавців** стикаються з травмами плеча, що робить цю проблему однією з найбільш поширених у цьому виді спорту (McMaster & Troup, 1993). Згідно з дослідженням Sein et al. (2010), серед елітних плавців **91%** відчували біль у плечі протягом своєї кар'єри, причому основною причиною була перевантаження сухожилля надостного м'яза.

Також, серед плавців, які регулярно тренуються, **20% повідомляють про біль у нижній частині спини**, зокрема серед тих, хто виконує батерфляй та кроль із надмірним прогином у попереку (Weldon & Richardson, 2001). У той же час, травми коліна, такі як «коліно брасиста», зачіпають приблизно **12–30% спортсменів, які спеціалізуються на брасі**. Це пов'язано з повторюваним стресом на медіальну колатеральну зв'язку під час виконання ударів ногами.

Статистичні дані також підтверджують, що **молодші плавці та новачки** більш схильні до травм через недосконалу техніку. Наприклад, за даними Yanai et al. (2000), у спортсменів із досвідом менше 5 років ризик отримання травми плеча був на **35% вищим**, ніж у досвідчених плавців.

Ці цифри підтверджують важливість вивчення біомеханіки та розробки програм профілактики для зниження ризику травм у спортсменів.

1.1 Поширені травми від перенапруження

- **Плеche плавця (синдром імпінджменту плеча):**

Основна травма, що виникає через повторювані рухи рук над головою. Симптоми включають біль у плечовому суглобі, зменшення обсягу рухів та слабкість. До факторів ризику належать слабкий контроль лопатки, м'язовий дисбаланс і надмірні тренувальні навантаження.

- **Травми коліна (коліно брасиста):**

Спостерігається у плавців-брасистів через повторюваний стрес на медіальну колатеральну зв'язку і навколишні тканини під час ударів ногами.

- **Біль у нижній частині спини:**

Гіперекстензія поперекового відділу хребта під час плавання батерфляєм і

кролем може спричинити хронічний біль, особливо при слабкому м'язовому корсеті або перенавантаженні.

1.2 Фактори ризику травм від перенапруження

- **Біомеханічні проблеми:** Неправильна техніка плавання створює надмірний тиск на суглоби та м'які тканини.
- **Помилки в тренуваннях:** Інтенсивні та часті тренування без достатнього відновлення посилюють ризик травм.
- **Вік та рівень досвіду:** Молоді та початківці плавці більш схильні до травм через незрілі м'язи і недосконалу техніку.

Хоча **гострі травми** в плаванні трапляються рідше, їх значення не можна недооцінювати через можливі серйозні наслідки. Згідно зі світовою статистикою, **гострі травми становлять 10–15% від усіх травм у плавців** (Weldon & Richardson, 2001). Найчастіше вони пов'язані з травматичними подіями, такими як зіткнення, падіння або невдалі стрибки у воду.

2.1 Поширені гострі травми

- **Удари та порізи:**

До **30% гострих травм** у плаванні виникають внаслідок зіткнень з іншими спортсменами або бортиком басейну. Дослідження в Австралії (2018) показало, що такі травми найчастіше спостерігаються серед плавців, які тренуються в переповнених басейнах.

- **Розтягнення та переломи:**

Падіння на слизьких поверхнях біля басейну становлять приблизно **5% усіх випадків травматизму**, згідно з аналізом спортивних травм у США (Sein et al., 2010).

- **Травми голови:**

Хоча рідкісні, вони можуть бути смертельно небезпечними. Згідно з даними CDC (Centers for Disease Control and Prevention), у США щорічно фіксується понад **6 500 травм голови**, пов'язаних зі стрибками у воду, з яких **20% призводять до серйозних наслідків**, включаючи параліч.

2.2 Вплив навколишнього середовища

- **Дизайн басейну:**

Дослідження показують, що **недостатня глибина води** є причиною майже **40% травм голови** серед плавців-початківців (Yanai et al., 2000).

- **Відсутність нагляду:**

У басейнах із низьким рівнем контролю травматизм зростає на **15–20%**, особливо серед дітей та молоді.

Світові дослідження підкреслюють важливість правильного проектування басейнів і забезпечення належного нагляду для зменшення ризику гострих травм.

Травми м'яких тканин, зокрема м'язів, сухожиль і зв'язок, є поширеними серед плавців, переважно через повторювані рухи та перевантаження. За даними глобальних досліджень, вони становлять **40–60% від усіх травм у плаванні** (Sein et al., 2010).

3.1 Статистика поширення травм м'яких тканин

- **Розтягнення м'язів:**

Розтягнення плечових і спинних м'язів є найбільш поширеними серед плавців, зокрема у тих, хто спеціалізується на батерфляї та кролі. Згідно з дослідженням McMaster & Group (1993), **25–30% плавців** регулярно стикаються з подібними проблемами.

- **Тендинопатії:**

Хронічне запалення сухожиль, особливо ротаторної манжети плеча, виявлено у **40–50% плавців**, які тренуються понад 15 годин на тиждень. У професійних спортсменів ця цифра може досягати **60%** (Weldon & Richardson, 2001).

3.2 Біомеханічні причини травм

- **Рухи над головою:**

Повторювані рухи рук у плаванні створюють високий ризик травмування сухожиль плеча. Дослідження Yanai et al. (2000) показали, що плавання кролем спричиняє надмірне навантаження на ротаторну манжету у **85% випадків травм плеча**.

- **Напруга на коліно:**

У брасистів медіальна колатеральна зв'язка коліна піддається регулярному стресу, що призводить до травм у **15–25% плавців**, які спеціалізуються на цьому стилі.

3.3 Профілактика та лікування

- **Попередження травм:**

Дослідження показують, що програми зміцнення м'язів і розтяжки можуть зменшити ризик травм м'яких тканин на **30–40%** (Sein et al., 2010).

- **Лікування:**

Основними методами є кріотерапія, фізіотерапія та поступове повернення до тренувань, які прискорюють загоєння у **90% випадків** (McMaster & Troup, 1993).

Травми м'яких тканин підкреслюють важливість корекції техніки плавання та регулярного виконання програм зміцнення для зниження ризику повторних ушкоджень.

Профілактичні стратегії

Розуміння механізмів травмування є ключовим для профілактики.

- **Оптимізація техніки:** Забезпечення правильної біомеханіки через тренерську підтримку знижує навантаження на суглоби і тканини.

- **Програми силової підготовки:**

Розвиток м'язового балансу та гнучкості допомагає запобігти травмам від перенапруження.

- **Відпочинок і відновлення:**

Достатній час для відновлення під час тренувальних циклів знижує кумулятивний стрес.

- **Заходи безпеки в басейні:**

Належне обслуговування і контроль у басейнах мінімізують гострі травми.

Лікування та реабілітація

Стратегії лікування залежать від типу та ступеня травми.

- **Травми від перенапруження:**

Стандартне лікування включає відпочинок, фізіотерапію та протизапальні засоби. Реабілітація спрямована на корекцію біомеханічних дисбалансів.

- **Гострі травми:**

Надання першої допомоги, а потім цільова реабілітація забезпечують повне відновлення.

- **Травми м'яких тканин:**

Застосування кріотерапії, мануальної терапії та поступове повернення до тренувань сприяють загоєнню.

Висновок

Травми у плаванні, хоча й менш серйозні, ніж у контактних видах спорту, можуть суттєво впливати на продуктивність і участь у змаганнях. Висока поширеність травм від перенапруження підкреслює необхідність проактивної профілактики, що включає оптимізацію техніки, тренувальні протоколи та відновлення. Рідкісні, але серйозні гострі травми наголошують на важливості безпечних умов у басейнах. Спільні зусилля спортсменів, тренерів та медичних працівників забезпечать довготривале здоров'я та ефективність плавців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. McMaster, W. C., & Troup, J. P. (1993). A survey of interfering shoulder pain in United States competitive swimmers. *The American Journal of Sports Medicine*, 21(1), 67-70. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8427371/>
2. Sein, M. L., Walton, J., Linklater, J., et al. (2010). Shoulder pain in elite swimmers: primarily due to swim-volume-induced supraspinatus tendinopathy. *British Journal of Sports Medicine*, 44(2), 105-113. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18463295/>
3. Weldon, E. J., & Richardson, A. B. (2001). Upper extremity overuse injuries in swimming. *Clinics in Sports Medicine*, 20(3), 423-438.
4. Yanai, T., Hay, J. G., & Miller, G. F. (2000). Shoulder impingement in front-crawl swimming: I. A method to identify impingement. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 32(1), 30-40.

5. Wolf, B. R., Ebinger, A. E., Lawler, M. P., & Britton, C. L. (2009). Injury patterns in Division I collegiate swimming. *The American Journal of Sports Medicine*, 37(10), 2037-2042. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19654425/>
6. Hibberd, E. E., & Myers, J. B. (2013). Practice habits and attitudes and behaviors concerning shoulder pain in high school competitive club swimmers. *The American Journal of Sports Medicine*, 41(4), 829-836. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23328738/>
7. Mountjoy, M., Junge, A., Alonso, J. M., et al. (2010). Sports injuries and illnesses in the 2009 FINA World Championships (Aquatics). *British Journal of Sports Medicine*, 44(7), 522-527. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20587651/>
8. Richardson, A. B., & Jobe, F. W. (1986). The shoulder in competitive swimming. *The American Journal of Sports Medicine*, 14(5), 427-434. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/3752351/>
9. McMaster, W. C. (1986). Shoulder injuries in competitive swimmers. *Clinics in Sports Medicine*, 5(1), 251-261.
10. Bak, K., & Magnusson, S. P. (1997). Shoulder strength and range of motion in symptomatic and pain-free elite swimmers. *The American Journal of Sports Medicine*, 25(4), 454-459. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9240981/>